

*Baidarių-kanojų
irklavimo sportui
Panevėžyje*

40

*Istoriją surinko treneriai - irklavimo veteranai
Redagavo laikraščio "Sportas" korespondentas Ginas Pinigis
Išleido leidybinė firma "Veklita"*

Panevėžys, 2000 m.

... Jei pasirinktoje sporto šakoje tau nesiseka, vadinasi, per mažai dirbi, triūsi. Irklavimas, kaip jokia kita sporto šaka, užgrūdina, išmoko įveikti save, savo silpnumą, skatina būti atkakliam ir veržliam. Bet jeigu nedirbsi, nepasieksi nieko!

/Petras Šiurskas – pasaulio irklavimo čempionas/

Kaip ir daugelyje Panevėžyje kultivuojamų bei kultivuočių sporto šakų, taip ir irklavime, nežiūrint trenerių pastangų bei gerų norų turėti pajėgias komandas, įgulas, daugiausia vis dėlto pasiekė jaunių, moksleivių amžiaus sportininkai. Tai visiškai suprantama, kadangi mūsų mieste nebuvo aukštosios mokyklos, ir sportininkai, baigę vidurines mokyklas, išvykdavo kas studijuoti, kas tarnauti armijoje. Todėl saviškių auklėtinių treneriai sugrįžtant laukdavo trejus – ketverius ar net penkerius metus. Taip būdavo ankstesniais metais, tačiau ne kažin kiek situacija pasikeitė ir dabar.

Panevėžys, Panevėžio irklavimo treneriai yra Lietuvos irklavimo jaunių ir jaunimo čempionų bei olimpiečių pamainos ugdytojai. Tai itin sunkus, labai dažnai nedėkingas darbas, kadangi kiekvienąsyk, su kiekvienu nauju į irklavimą atėjusiu pradedančiuoju viską reikia pradėti nuo pat pradžių. Tačiau, puoselėdami jaunąją irklautojų kartą, išleisdami į plačiuosius sporto vandenis pamainą po pamainos, irklavimo treneriai – panevėžiečiai, nežiūrint varganų gyvavimo ir darbo sąlygų, didžiuojasi savo auklėtiniais, pasiekusiais pačių didžiausių sportinių aukštumų.

Irklavimo sportas – kaip toji niekada nesustojanti Nevėžio tėkmė, nepaliaujamai nešanti Aukštaitijos vandenį į Nemuną. Irklavimas Aukštaitijos sostinėje Panevėžyje gyvuos tol, kol pro jį tekės Nevėžis. Keisis treneriai, keisis jų auklėtinių pamainos. Vietoje vyresniųjų Nevėžin savo valtį leis veržlus jaunimas, trokštantis nugalėti, įveikti pačias stipriausias sroves, įveikti save. Taip bus visada, kadangi toks yra gyvenimas – niekada nestovintis vietoje.

kartų laimėjęs Lietuvos čempionatą. 1987 metais A.Anciukevičius SSRS jaunių čempionate laimėjo ketvirtą vietą.

R.Raščius parengė ir dar vieną daugkartinį Lietuvos čempioną – Daną Sokolovą. Jis 1992 metais pasaulio jaunimo čempionate laimėjo devintą vietą.

Po ilgesnės pertraukos pradėjęs dirbti treneriu, Rimantas Raščius vėl turi būrelį gabių, perspektyvių irkluoju.

Sportas – tai nesustojanti gyvenimo tėkmė

Per labai sparčiai ir kažkaip nepastebimai prabėgusį keturiasdešimtmetį irklavimo treneriais Panevėžyje dar yra dirbę Anatolijus Jacunovas, Valdas Kargis, Eugenija Paškevičiūtė, Rimas Misevičius, Tatjana Valentienė, Edita Simonaitytė, Kazys Šiurskas, Valdas Čerkesas, Stasys Pėtnyčia, Kęstutis Meliūkštis, Saulius Raziūnas. Iš šių trenerių ilgiausiai – aštuonis metus (1982–1990 m.) – dirbo “Aukštaitijos” sporto mokyklos direktorius Saulius Raziūnas, 1986 metais įvykdęs sporto meistro normatyvą. Per šiuos metus S.Raziūnas suspėjo išugdyti ne vieną talentingą irkluoju, treniravo Lietuvos rinktinę.

Geriausio jo auklėtiniai – sporto meistrai: P.Bespalovas ir R.Varnas, 1986 metų SSRS jaunių čempionate užėmę 4-ąją vietą, o taip pat E.Simonaitytė, V.Vaitiekūnas, D.Valenta, D.Augustavičius, daug kartų tapę Lietuvos čempionais bei prizininiais.

Nevėžiu – į čempioniškas aukštumas, į olimpines žaidynes

Vietoje išangos...

Neilga keturiasdešimtmečio Panevėžio baidarių ir kanojų irklavimo istorija – tai nenuilstančio kruopščių ir darbščių trenerių būrelio bei jų niekada nemažėjančio auklėtinų būrio nesibaigiantis metraštis. Jis rašomas kasdien, kasmet. Nebūtinai kiekvienais metais aukso raidėmis į metraščių įrašomi panevėžiečių čempionų ir olimpinėlių dalyvių vardai, nebūtinai kasdien ar kasmet Panevėžio irklavime randasi nuostabios, panašios į Šiurskų, dinastijos. Tačiau Panevėžio irkluoju ir jų trenerių triūsas, tarsi amžinasis variklis, tarsi amžinoji Nevėžio tėkmė, nesustoja niekada. Veteranus keičia jaunimas, įgudusius čempionus – žali, bet trokštantys pasigalynėti su vandens stichija, su Nevėžiu ir su savimi – pradedantieji. Irklavimas – atkaklių ir išstvermingųjų sportas.

Pati geriausia irklavimo bazė

Nevėžis ties Panevėžiu – tiesiog natūrali ir puiki bazė irkluoju. Palyginti gili trečiosios pagal dydį Lietuvos upės vaga, statūs Nevėžio krantai, apaugę medžiais, leidžia irkluoju treniruotis ir rungtyniauti, nebojant jokių vėjų. O kas nenorės sparčiai slysti lengvute baidare žaižaruojančio vandens paviršiumi ir jaustis fantastiniu paukščiu, sugėbančiu pakilti virš bangų!.. Todėl Panevėžio irklavimo treneriams taip lengva surinkti į savo grupes būsimuosius čempionus ir olimpiečius. Juk Nevėžiu, ne kokia kita upe, atplaukė į miestą pirmasis pasaulio čempiono medalis, kuriuo 1977 metais buvo apdovanotas garsusis Panevėžio irkluoju Petras Šiurskas...

Pradžia be Adomo Varno neapsiėjo

Tikraja irklavimo Panevėžyje pradžia laikytinas 1958-ųjų metų pavasaris, kai, vadovaujami didžiulio sporto entuziasto ir gabaus organizatoriaus Adomo Varno, Nevėžyje turistinėmis baidarėmis ėmė treniruotis keletas merginų ir vaikinukų, pasiryžusių tapti irkluoju.

Po metų irklavimas jau buvo įtrauktas į Lietuvos moksleivių spartakiados programą, ir A.Varnui, atrinkusiam kelis pačius pajėgiausius irkluoju bei irkluoju bei šiek tiek su jais padirbėjus, teko vykti su savo auklėtiniais į Trakus. Suprantama,

kad lenktyniaudami Galvėje saviškėmis turistinėmis baidarėmis, didesnių laurų panevėžiečiai Trakuose nepelnė. Tačiau tai buvo pirmosios oficialios mūsų irkluotojų varžybos.

Irkluotojų oficialusis gimtadienis – 1960-ieji

1960 metais Panevėžio vaikų sporto mokykloje buvo įkurtas baidarių irklavimo skyrius. Pagaliau panevėžiečiai pamatė tikrąsias sportines baidares – bet tik dvi ir jau gerokai padėvėtas. Viena jų buvo vienvietė, kita – dvivietė. Baidarės buvo, irklavimo skyrius sporto mokykloje buvo, bet nebuvo trenerio. Juo sutiko būti dar vienas didžiulis sporto entuziastas, labai mėgstantis irklavimą, mokytojas Algirdas Liepa.

Jis greitai surinko būsimųjų irkluotojų būrelį. Tačiau vos dviem baidarėmis ir per porą mėnesių juos reikėjo išmokyti irkluoti ir parengti komandą Lietuvos moksleivių spartakiados varžyboms. Tačiau to kiek nors sėkmingiau padaryti nepavyko. Panevėžio moksleivių irkluotojų rinktinė, vadovaujama trenerio-visuomenininko A.Liepos, dalyvavo spartakiadoje, bet užėmė tik priešpaskutinę vietą.

Tų pačių metų rudenį treneris vėl pradėjo rinkti būsimuosius irkluotojus į naujas grupes. Jaunieji panevėžiečiai su didžiuliu entuziazmu atsiliepė į sporto mokyklos kvietimą. Energingai dirbė visą žiemą, jie jau kovo mėnesį, vos Nevėžyje ledams išplaukus, sėdo į baidares. Tačiau jų tebuvo tik... penkios. Mat sporto mokykla iš Vilniaus gavo dar tris padėvėtas baidares. Taip reikiamo ir laukiamo inventoriaus aiškiai nepakako: baidarės penkios, o irkluotojų – kone dešimtkart daugiau. Tačiau irkluotojų grupės branduolį sudarė itin darbštūs 1-osios vidurinės mokyklos mokiniai A.Gilys, H.Urbonas, A.Šniukšta, R.Mugevičiūtė.

Pirmosios pergalės

Žinia, kad entuziazmas kartais kalnus verčia. Kalnų irkluotojams nepasitaiko – reikia, kad baidarė plauktų tiesiai ir greitai, tarsi skrietų vandens paviršiumi.

Nors Panevėžio irklavimo entuziastams bei pionieriams treniruočių sąlygos ir buvo nelengvos, atkaklus darbas po truputėlį davė vaisius. Iš pradžių pergalės “atplaukė” per draugiškas varžybas su Kauno, Šiaulių, Kėdainių bendraamžiais irkluotojais,

Sūnus – paklydėlis?

Rimantas Raščius – irgi vienas iš Panevėžio irklavimo veteranų. Treniruotis Nevėžyje jis pradėjo 1971 metais, pas trenerį Juozą Žumbakį. Jo kelias irgi panašus į daugelio kitų mūsų miesto irkluotojų – vidurinė mokykla ir sporto mokykla, paskui studijos LKKI, po jų grįžimas namo ir vėl viskas iš pradžių, tik jau dirbant su pamaina, treniruojant būsimuosius meistrus, jaunuosius irkluotojus. Į LKKI daugkartinis Lietuvos čempionas įstojo 1977 metais, o baigė – 1981-iais.

Tais pačiais metais Rimantas Raščius su paskyrimu grįžo į Panevėžį ir ėmė dirbti treneriu. Dar ketvertą metų jis niekam neužleido čempiono pozicijų, irkludamas kanoją. R.Raščius – daugkartinis Lietuvos čempionas.

Aktyviai sportuoti R.Raščius baigė 1984 metais. Irklavimo treneriu dirbo iki 1995 metų. Tais metais Rimantas pabandė paieškoti laimės kitose gyvenimo srityse, tačiau įprastas ir pamėgtas trenerio darbas patraukė vėl, ir nuo 1999 metų R.Raščius vėl triūsia su jaunaisiais Panevėžio irkluotojais.

Jis yra parengęs nemaža pajėgių irkluotojų. Didžiausių laimėjimų pasiekė Aras Anciukevičius, tapęs sporto meistru ir daug

Viena iš nedaugelio

Panevėžio irklavimo istorijoje daugiausia trenerių – vyrai. Tai nenuostabu, kadangi irklavimas – labai sunki, daug jėgų ir valios reikalaujanti sporto šaka. Tačiau tarp pasižymėjusių panevėziečių irkluotojų bei trenerių yra ir moterų. Viena iš nedaugelio – Elvyra Didžgalvytė-Masiulionienė, KKI auklėtinė, šiuo metu jau senokai nutolusi nuo irklavimo ir dirbanti darbų saugos inžiniere “Metalisto” įmonėje.

Irkluoti Elvyra pradėjo 1962-iais ir jau po metų tapo Lietuvos moksleivių spartakiados bei “Žalgirio” jaunių pirmenybių prizininke. 1967 metais ji nugalėjo “Lokomotyvo” sąjunginėse varžybose, keletą metų, studijuodama KKI, buvo Lietuvos ir sąjunginės “Lokomotyvo” rinktinės nare. Ne kartą buvo Lietuvos čempionatų ir daugelio tarptautinių regatų prizininkė.

Irklavimo trenere E. Didžgalvytė-Masiulionienė dirbo nuo 1970 iki 1980 metų. Jos labiausiai pasižymėję auklėtiniai – E. Mažeikytė, K. Ruseckaitė, R. Sadauskaitė, A. Bėspalova, V. Kargis. Jie yra buvę “Lokomotyvo” Pabaltijo varžybų, “Žalgirio”, Lietuvos jaunimo ir suaugusiųjų čempionatų nugalėtojais bei prizininkais, Lietuvos rinktinės nariais. E. Mažeikytė ir K. Ruseckaitė 1978 metais tapo sporto meistrėmis, E. Mažeikytė 1978 metais – triskart Lietuvos jaunimo pirmenybių nugalėtoja.

o po to panevėziečiai visus nustebino per 1961-ųjų metų Lietuvos moksleivių spartakiadą, kur vaikinai užėmė III komandinę vietą, o merginos – ketvirtąją. Tai jau buvo šis tas.

Netrukus beveik tie patys Panevėžio irkluotojai laimėjo trečiąją vietą ir Lietuvos “Spartako” čempionate.

Naujos pajėgos, nauji laimėjimai

1962 metų pavasarį drauge su sporto mokyklos auklėtiniais treniruotis ir dalyvauti varžybose ėmė ir vyresni sportininkai.

Rudenio pabaigoje irkluotojų gretas išsijungė dvi ilgainiui labai pagarsėjusios sportininkės Elvyra Didžgalvytė ir Alma Kaunietytė.

Tais metais šalies moksleivių spartakiadoje vėl nepavyko – panevėziečiai užėmė penktąsias vietas. Tačiau jaunieji irkluotojai gerokai atsigriebė per Lietuvos jaunių pirmenybes. Jose Panevėžio irkluotojai J. Olechnovičius, A. Gilys, A. Šniukšta, R. Mugevičiūtė ir N. Purauskaitė laimėjo prizines vietas. Į visas varžybas drauge su sportininkais keliavo tos pačios penkios padėvėtos baidarės, kurios ne varžybų ar treniruočių metu ramiai sau džiūdavo Sporto mokyklos koridoriuje.

Nauji šefai – nauji lapai. Pirmosios rimtos varžybos

1962-ųjų metų rudenį šefuoti irkluotojus ėmėsi “Spartakas”, netrukus susiliejęs su “Žalgiriu”. Tarytum buvo susirūpinta irklavimo perspektyva Panevėžyje – sudarytos jaunių ir suaugusiųjų rinktinės.

Tačiau darbo sąlygos irkluotojams ir jų treneriui A.Liepai ne kažin kiek pagerėjo. Irkluotojai dar praturtėjo vos dviem, ir vėl padėvėtom, baidarėm – dar viena dviviete bei keturviete.

Visą 1963-ųjų metų žiemą Panevėžio irkluotojai labai atkakliai ruošėsi Lietuvos spartakiadai. Prieš varžybas miesto irklavimo rinktinei buvo surengta dešimties dienų treniruočių stovykla Trakuose. Ji davė neblogus vaisius. Nors medalių tada mūsų šaliai dar nepelnė, bet moterų ir vyrų dvivietės – R.Mugevičiūtė ir N.Purauskaitė bei Henrikas Urbonas ir Sigitas Saladžinskas – užėmė ketvirtąsias vietas.

Lietuvos „Žalgirio“ jaunių pirmenybėse savo pirmąjį „didįjį“ startą gražia pergale pažymėjo A.Kaunietytė ir E.Didžgalvytė, dviviete baidare užėmusios antrąją vietą.

Deja...

Deja, vos bepradedantis įsisiūbuoti Panevėžio irklavimas netikėtai ilgam apmirė. Spartakiada baigėsi, įskaitinių taškų niekam kol kas nereikėjo, „Spartako“ draugijos, kuri labai noriai po savo sparnu buvo priglaudusi irkluotojus, jau nebebuvo, senosios baidarės visiškai susidėvėjo, o pinigų naujam inventoriui ir apskritai irklavimui niekas neskyrė. Irklavimas ištisiems dviems metams buvo išbrauktas iš miesto sportinio gyvenimo.

Ačiū Algirdui Liepai!

Už irklavimo pradžią mieste, už pirmuosius šios patrauklios sporto šakos daigus Panevėžyje labiausiai reikia dėkoti rusų kalbos mokytojui Algirdui Liepai. Jis, nors ir nebuvo irklavimo sporto specialistu, tačiau savo didžiulės meilės pamėgtai sporto šakai ir entuziazmo dėka sugebėjo pralaužti pirmuosius ledus, uždegti panevėžiečius irklavimu.

Būdamas kone visišku „visuomenininku“, jis ne tik treniravo sportininkus, bet ir tvarkė visus organizacinius, ūkinius reikalus: remontavo valtis, rengė draugiškas varžybas.

1973 metais, tarnaudamas Vokietijos Demokratinėje Respublikoje, įvykdė sporto meistro normatyvus.

1974 metais jis tapo SSRS ginkluotųjų pajėgų, VDR ir SSRS čempionu.

1975 metais P.Šiurskas laimėjo SSRS irklavimo taurės varžybas 1000 m ir 10000 m nuotoliuose, tapo SSRS tautų spartakiados prizininku, iškovojo bronzos medalius Pasaulio ir Europos taurių varžybose.

1976 metais P.Šiurskas tapo SSRS čempionu.

1977 metai buvo patys sėkmingiausi talentingo ir darbštaus panevėžiečio sportinėje karjeroje. Petras Šiurskas tapo SSRS, pasaulio ir Europos čempionu.

1978 metais jis vėl SSRS čempionas, ir devintas pasaulio bei Europos čempionatuose.

1979 metais P.Šiurskas – SSRS čempionato prizininkas.

1980 metais jis darsyk laimėjo SSRS čempionato aukso medalį bei tapo čempionato prizininku.

Per savo vienuolikos metų sportinę karjerą Petras Šiurskas nuėjo (nuirklavo) nelengvą kelią nuo pradedančiojo sportininko iki pasaulio bei Europos čempionatų nugalėtojo, nuo nežinančio kaip taisyklingai paimti irklą – iki tarptautinės klasės sporto meistro. Didžiausių pergalių iš panevėžiečių irkluotojų pasiekęs P.Šiurskas buvo iškovojęs 11 Lietuvos čempiono titulų, laimėjęs daug tarptautinių regatų.

Petras Šiurskas dvejus metus treniravo Lietuvos irkluotojų rinktinę.

Jis pats irkluoti pradėjo jauno trenerio Juozo Žumbakio grupėje, o aukščiausią sportinį meistriškumą pasiekė atlikdamas karinę tarnybą VDR, bei įvairiose SSRS irklavimo rinktinės stovyklose.

Pasaulio čempionas nuo Nevėžio krantų

1969 metais treniruotes pradėjo lankyti ir būsimo pasaulio čempionas Petras Šiurskas, ilgainiui visame pasaulyje išgarsinęs Panevėžį, save ir savo trenerius.

Pradėjęs irkluoti šešiolikos metų, Petras Šiurskas jau po dviejų metų įvykdė kandidato į sporto meistrus normatyvą ir tais pačiais metais, pasakjo paties, buvo pašauktas į Raudonąją armiją.

Vien Nevėžyje jų buvo surengta šešiolika. Tuose turnyruose irklavimo naujokai panevėžiečiai sėmėsi patirties iš Kauno, Šiaulių baidarininkų, rungtyniavo su kėdainiškiais. Visada komunikabiliam Algirdui Liepai daug padėjo kauniškiai treneriai A.Orlovas, A.Gedminas. Pats Algirdas Liepa treniravo Panevėžio jaunių bei suaugusiųjų rinktinės, parengė 52 atskyrininkus, iš jų keturi turėjo pirmąjį atskyri.

Ačiū Šiaulių “Lokomotyviui” ir Eugenijui Lenkovičiui!

Net du metus po labai sėkmingos pradžios Panevėžyje irklavimo nebuvo – neliko lėšų, inventoriaus – tačiau vėl nenurimo A.Liepa. Jis kreipėsi pagalbos į Šiaulių “Lokomotyvo” draugijos vadovą ir irkluotojų trenerį Eugenijų Lenkovičių, kad šis ir geležinkelininkų draugija padėtų atgaivinti irklavimą Panevėžyje. Ir įvyko stebuklas! Irklavimas ant Nevėžio krantų ir pačiame Nevėžyje tarsi gimė antrą kartą.

1965 metais kovo mėnesį Panevėžyje buvo įsteigtas “Lokomotyvo” draugijos Šiaulių skyriaus filialas. Treneris A.Liepa pakvietė būrin likusius mieste irklavimo entuziastus, į jų gretas įsijungė patyręs kauniškis pirmaatskyrininkas R.Isaikinas, ir tokiu būdu gimė nauja panevėžiečių irklavimo grupė, jau priklausanči naujiems šefams – “Lokomotyvo” draugijai.

Netrukus ant Nevėžio kranto netoliese “Kalnapilio” alaus daryklos atsirado du seni prekiniai vagonai. Juos iš Panevėžio geležinkelių depo dirbtuvių atgabeno geležinkelininkai, padedami pačių irkluotojų. Šie greitai suremontavo vagonus ir įsirengė juose savo bazę. Toks buvo pirmasis Panevėžio irkluotojų laikinasis elingas. Iš Šiaulių irkluotojai atsivežė keletą baidarių ir vėl prasidėjo reguliarios treniruotės. Irkluotojai dalyvavo Lietuvos pirmenybėse, tačiau po dviejų metų pertraukos tąsyk jų rezultatai buvo labai vidutiniški.

Rudenį treniruoti miesto irkluotojus ėmėsi vienas iš irklavimo Panevėžyje pradininkų Henrikas Urbonas.

Kitamet, jau 1966-iais, į Panevėžį iš Kauno, kur studijavo, grįžo Alma Kaunietytė, jau suspėjusi pagarsėti irklavimo trasose. Ji irgi pradėjo dirbti irklavimo trenere.

Pirmoji irklavimo sporto meistrė – panevėzietė

Naujoji trenerė Alma Kaunietytė irgi buvo viena pirmųjų Panevėžio irkluotojų. Pirmąją medalį ji laimėjo 1963 metais Lietuvos moksleivių spartakiadoje, kur užėmė trečiąją vietą. 1964 metais baigusi Panevėžio 1-ąją vidurinę mokyklą ji išvyko į Kauną, kur studijavo Politechnikos institute ir lankė irklavimo trenerio Juozo Gedmino treniruotes. Intensyviai dirbant, netruko pasirodyti ir rezultatai. 1965 metais Alma jau tapo Lietuvos čempione. Kitamet ji irgi laimėjo Lietuvos čempionatą ir nugalėjo stipriausiųjų Lietuvos irkluotojų varžybose.

1967 metais A.Kaunietytė, jau dirbdama trenere Panevėžyje, laimėjo "Lokomotyvo" čempionatą, Pabaltijo pirmenybes ir, dalyvaujama SSRS tautų spartakiadoje, drauge su Terese Gedminiene dviviete baidare užėmė šeštąją vietą bei pelnė sporto meistrės ženklelį. Ji buvo pirmoji Panevėžio irkluotoja – sporto meistrė.

1968 metais Alma Pabaltijo pirmenybėse laimėjo II ir III vietas, "Lokomotyvo" čempionate irgi užėmė 2-ąją vietą, o Lietuvos stipriausiųjų irkluotojų varžybose tapo nugalėtoja.

1969 metais Alma Kaunietytė, tapusi Abromaitiene, laimėjo visas trejas varžybas, kuriose dalyvavo. Ji tapo Lietuvos profsąjungų vasaros spartakiados nugalėtoja, "Lokomotyvo" čempione ir

ir buvo įtrauktas į respublikos suaugusiųjų rinktinę. 1989 metais jis su klaipėdiškiu E.Babachinu dviviete baidare laimėjo SSRS jaunučių pirmenybes ir buvo pakviestas į SSRS jaunių rinktinę. Bet, Lietuvoje atkūrus nepriklausomybę, jis kvietimo atsisakė.

Mokydamasis Kaune, V.Mizeras dalyvavo 1995 metų pasaulio čempionate, kur užėmė 9-ąją vietą, o 1996 metais dalyvavo Atlantos olimpinėse žaidynėse.

1998 metais Lietuvos jaunių žaidynėse iš devynių baidarininkų rungčių penkias laimėjo panevėziečiai – V.Ščiukos auklėtiniai.

Kitas V.Ščiukos auklėtinis V.Vaičikonis su šiauliečiu M.Lanku Europos jaunimo čempionate užėmė III vietą 500 m distancijoje. 1999 metų pasaulio čempionate jis užėmė 12-tą vietą. Tais pačiais metais jis dusyk tapo Lietuvos čempionu.

1999 metais du trenerio V.Ščiukos mokiniai – E.Vaitkevičius ir T.Šidlauskas pasaulio jaunimo taurės etape užėmė III vietą.

Vaidutis Ščiuka – jau trisdešimt metų

Jau trisdešimt metų irklavimo treneriu dirba Vaidutis Ščiuka. Jo trenerio darbo "startas" Panevėžyje įvyko 1970 metais spalio pabaigoje "Lokomotyve". 1973 metais jis perėjo į "Žalgirio" kompleksinę vaikų ir jaunių sporto mokyklą. Po metų į "Žalgirį" perėjo visi miesto irklavimo treneriai, ir "Lokomotyvas" nustojo egzistavęs.

1973 metais Panevėžio irklautojų rinktinė, treniruojama V.Ščiukos I Lietuvos jaunimo žaidynėse užėmė III vietą po Kauno ir Klaipėdos.

Iš V.Ščiukos "pirmosios bangos" auklėtinių sporto meistrais ir Lietuvos čempionais yra tapę K.Šiurskas, A.Ambotas, R.Ulezko, K.Kulikovas, V.Nakvosas ir V.Čerkesas. 1976 metais K.Šiurskas SSRS jaunimo čempionate laimėjo II vietą 1000 m nuotolyje vienvietė baidare.

1980-1986 metais V.Ščiuka treniravo irklautojus Marijampolėje, o 1986 metų rudenį grįžo į Panevėžį. Irklavimo treneriu dirba iki šiol.

Vienas garsiausių ir daugiausia pasiekusių V.Ščiukos auklėtinių – olimpietis V.Mizeras. Dar besimokydamas vidurinėje mokykloje šis talentingas sportininkas jau tapo Lietuvos čempionu

dar kartą laimėjo šalies stipriausiųjų irklautojų varžybas. Tai jau buvo pirmosios Panevėžio irklautojos – sporto meistrės "gulbės giesmė". Kitąmet jai gimė dukra, ir po motinystės atostogų Alma Kaunietytė-Abromaitienė į aktyvųjį sportą nebesugrįžo.

Dar septynetą metų Alma Kaunietytė-Abromaitienė drauge su kolegomis dirbo irklavimo trenere, ugdydama jaunąsias irklautojas, skiepydama joms meilę sportui, meilę irklavimui. Visam tam dabar ji galėjo skirti kur kas daugiau laiko, kadangi anksčiau, būdama Lietuvos rinktinės narė, ji kone visą vasarą praleisdavo treniruočių stovyklose ir varžybose. Beje, Almai sugrįžus į Panevėžį, ji ir kandidatė į sporto meistrės Elvyra Didžgalvytė – senos draugės ir irklavimo bendražygės dar nuo pirmųjų irklavimo treniruočių laikų – vėl sėdo į vieną valtį ir suspėjo pasiekti nemažų laimėjimų.

Stiprėja irklautojų bazės, pasigirsta nauji vardai

Dar vienas irklautojų elingas, jau nebe laikinas, 1967 metais iškilo ant Nevėžio kranto netoli senųjų laikinųjų vagonų. Jį, medinį, ant gelžbetoninių polių per vasarą pastatė patys irklavimo entuziastai – Henrikas Urbonas ir Rimas Isaikinas. Lėšos jo statybai buvo skirtos prieš metus, su visomis ištaigomis viskas senokai derinta ir suderinta, tačiau darbai nejudėjo iš vietos. Ir tada pradėti darbus ryžosi patys irklautojai savo tvirtomis rankomis. Kaip tarė, taip ir padarė. Tiesa, ilgainiui pertvarkant ir persitvarkant organizacijoms, kai visus miesto irklautojus bei jų trenerius perėmė "Žalgiris" ir jo sporto mokykla, elingo, kaip ir senųjų vagonų, ant Nevėžio kranto nebeliko. Tačiau ši irklavimo bazė suvaidino nemažą vaidmenį miesto sporto istorijoje. Jame dirbo garsūs treneriai Vaidutis Ščiuka, Juozas Žumbakys, jame pradėjo trenerio darbą Elvyra Didžgalvytė. Šiame elinge buvo ir brolių Šiurskų, daugkartinio Lietuvos čempiono Rimanto Raščiaus, ilgainiui tapusio treneriu, valtys.

Vėl nauji vardai, nauji darbo etapai

1969 metais, baigęs studijas KKI, į Panevėžį atvyko dar vienas Lietuvos rinktinės narys – Juozas Žumbakys. Tais pačiais metais treniruotes pradėjo lankyti ir būsimasis pasaulio čempionas Petras Šiurskas, ilgainiui visame pasaulyje išgarsinęs Panevėžį, save ir savo trenerius.

1970 metais Panevėžio irklavime prasidėjo pakilimas. Irklautojų skaičius išaugo iki aštuoniasdešimties. Kai Šiauliuose "Lokomotyvas" atidarė savo specializuotą vaikų irklavimo sporto

mokyklą, Panevėžyje buvo atidarytas šios mokyklos filialas. 1970 metais Panevėžyje pradėjo dirbti reto pasiaukojimo ir atsidavimo treneris Vaidutis Ščiuka, be kurio dabar sunku įsivaizduoti Panevėžio irklavimo sportą.

Suprantama, kad reguliarios bei metodiškos treniruotės Nevėžyje davė gražius vaisius, pagausėjo treniruočių stovyklų, varžybų. Daug Panevėžio irkluotojų tapo SSRS "Lokomotyvo" draugijos čempionais bei prizinininkais, Lietuvos jaunių pirmenybių nugalėtojais. Tarp šios kartos sportininkų buvo ir pirmasis panevėžietis – pasaulio čempionas Petras Šiurskas.

Nuo 1970-ųjų irklavimas Panevėžyje darėsi viena populiariausių sporto šakų. Nevėžį, nepaisydami oro permainų, darganų, lietaus ar karščio, sportinėmis valtimis raižė daugybė jaunųjų irkluotojų, panorusių tapti čempionais. Tai buvo staigaus ir didelio pakilimo metai. Norinčiųjų irkluoti buvo tiek daug, kad turima irklavimo bazė kaipmat pasidarė per maža, nebeužteko valčių. Tuo metu Panevėžyje dirbo trys etatiniai treneriai, valandininkė Elvyra Didžgalvytė.

Netrukus, 1973 metais Vaidutis Ščiuka iš "Lokomotyvo" sporto mokyklos perėjo į "Žalgirį". Šios draugijos sporto mokykla irgi atidarė baidarių-kanojų irklavimo skyrių. Tais pačiais metais prasidėjo naujojo elingo statyba Senvagėje. Naujai įsikūrusi mokykla gavo nemažai naujų valčių ir kitokio reikalingo inventoriaus. Pagausėjo treniruočių stovyklų, ženkliai išaugo Panevėžio irkluotojų rezultatai. Nuo tų metų Panevėžio irkluotojai pamėgo vasaros treniruočių stovyklas prie Kavarsko, Svėdasuose, Salose.

1974 metais Panevėžyje nustojo gyvavusi "Lokomotyvo" draugija, tuoj pat buvo nugriautas ir pirmasis Panevėžio irkluotojų elingas ties "Kalnapiliu". Visą miesto irkluotojų "ūkį" bei irkluotojus perėmė "Žalgiris". 1974 metais pastatytas naujas elingas Senvagėje, kuris 1979 metais buvo nugriautas. 1979-ųjų pavasarį prie "Draugystės" stadiono įrengtas dabartinis irkluotojų elingas. Nuo tada visos Panevėžio irkluotojų pergalės sietinos su šia sporto draugija.

Anksti palikęs gyvenimą

Juozas Žumbakys į Panevėžį atvyko 1969 metais, baigęs LVKKI. Mūsų miesto irkluotojus šis nepailstantis sporto entuziastas bei organizatorius treniravo iki 1985 metų. Jam ėmus dirbti treneriu, Nevėžyje jau pasirodė ir kanoja.

Vienas J.Žumbakio auklėtinių buvo daugkartinis Lietuvos irklavimo kanoja čempionas Rimantas Raščius. Kiti J.Žumbakio auklėtiniai, tapę sporto meistrais: Egidijus Gustas, Vytautas Meliūkštis, SSRS profsajungų vicečempionas Egidijus Šiaučiūnas, Arūnas Adomonis, Kęstutis Meliūkštis, Ričardas Balčiulis, SSRS moksleivių spartakiados nugalėtojas Rimantas Misevičius.

Juozas Žumbakys, Lietuvai atgavus nepriklausomybę, buvo pirmasis Panevėžio sporto skyriaus vedėjas. Jis daug dėmesio skyrė Panevėžio sporto reformavimui, pritaikymui prie naujųjų šalies sąlygų bei galimybių. Deja, ankstyva mirtis nutraukė atkaklaus sporto entuziasto bei reformatoriaus užmojus.

